

STENOGRAFSKE BELEŠKE SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA I

BEOGRAD 1932 GOD.

BROJ 30

XXVII REDOVNI SASTANAK SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 16. APRILA 1932 GOD. U BEOGRADU

Preisdavao:

Potprirednik
DR. FRAN NOVAK

Sekretar:

DR. VASO GLUŠAČ

Prisutni su g. g. Ministri: zastupnik Ministra trgovine i industrije, Ministar poljoprivrede Juraj Demetrović i Ministar fizičkog vaspitanja naroda dr. Dragan Kraljević.

— Početak u 11 časova. —

Sadržaj:

1) Čitanje i usvojenje zapisnika XXVI redovnog sastanka;

2) Saopštenje izveštaja g. Ministra finansija o sankcionisanju Zakona o izmenama i dopunama Zakona o neposrednim porezima i Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece;

3) Saopštenje izveštaja Narodne skupštine o prijemu svih izmena i dopuna Senata u zakonskom predlogu o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini;

4) Molbe i žalbe;

5) **Dnevni red:** 1) Pretres u načelu i pojednostima i konačno usvojenje predloga Zakona o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova koje spadaju u nadležnost Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda; 2) Pretres u načelu i pojednostima i konačno usvojenje predloga Zakona o ovlašćenju za neodloživu primenu međunarodnih ugovora i sporazuma; 3) Izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga senatora g. g. Ivana Hribara i drugova o narodnom priznanju onim časnicima narodne vojske, koji su 1918 god., u oslobodilačkim borbama na teritoriji bivše Štajerske i Koruške, imali naročitih zasluga za Jugoslaviju; i Odbora za proučavanje predloga rezolucije senatora g. g. Ivana Hribara i drugova za odašiljanje izaslanstva Senata na svesokolski slet u Prag.

Govornici: Ministar fizičkog vaspitanja dr. Drag. Kraljević, Pavle Vujić, izvestilac Jovo Banjanin, zastupnik Ministra trgovine i industrije, Ministar poljoprivrede Juraj Demetrović, Spira Hadži-Ristić.

Potprirednik Dr. **Fran Novak:** Otvaram XXVII redovni sastanak Senata Kraljevine Jugoslavije. Molim g. sekretara da izvoli pročitati zapisnik prošloga sastanka.

Sekretar dr. **Vaso Glušac** čita zapisnik XXVI redovnog sastanka.

Potprirednik dr. **Fran Novak:** Ima li ko da stavi kakve primedbe ovako pročitane zapisniku? (Nema). Pošto nema primedaba, smatram da je zapisnik overen.

Molim Vas da saslušate izveštaj g. Ministra finansija o sankcionisanju Zakona o neposrednim porezima.

Sekretar dr. Vaso Glušac saopštava: G. Ministar Finansija izveštava, da je Nj. V. Kralj blagovoleo potvrditi 25 marta ove godine Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na neženjena lica i poreskom oslobodenju lica sa devetoro i više dece.

Potprirednik dr. **Fran Novak:** Ovaj izveštaj g. Ministra finansija o sankcionisanju ovoga Zakona prima se na znanje.

Izvolite čuti izveštaj g. Predsednika Narodne skupštine o prijemu izmena i dopuna, koje je Senat učinio u Zakonskom predlogu o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini.

Sekretar dr. **Vaso Glušac** saopštava: G. Predsednik Narodne skupštine izveštava Senat, da je Narodna skupština na 43 sastanku od 14 aprila ove godine usvojila sve izmene i dopune, koje je Senat izvršio u predlogu Zakona o izmenama i dopunama u Zakonu o državnoj trošarini.

Potpredsjednik dr. **Fran Novak**: I ovaj se izveštaj g. Predsjednika Narodne skupštine prima na znanje.

Molim da izvolite saslušati molbe i žalbe.

Sekretar dr. **Vaso Glušac** saopštava molbu Trgovačke komore iz Sarajeva.

Potpredsjednik dr. **Fran Novak**: Ova će se molba uputiti Odboru za molbe i žalbe.

Sad, gospodo, prelazimo na dnevni red. Na dnevnom je redu kao prva tačka: Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova, koje spadaju u nadležnost Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda. — Molim gospodina sekretara da pročita odborski izveštaj.

Sekretar dr. **Vaso Glušac** čita:

IZVEŠTAJ

Odbora Senata za proučavanje predloga Zakona o podizanju domova i drugih objekata i ustanova, koje spadaju u nadležnost Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda.

Odbor je na svojoj sednici od 14 aprila ove godine proučio predlog Zakona o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova, koje spadaju u nadležnost Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda, i doneo odluku da se ovaj zakonski predlog usvoji u redakciji kako ga je Narodna skupština usvojila i Senatu na rad uputila.

Stoga nam je čast predložiti Senatu da izvoli primiti ovaj zakonski predlog o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova koje spadaju u nadležnost Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda onako kako ga je Narodna skupština usvojila.

Za izvestioca Odbora određen je dr. Ivan Gmajner.

Predsjednik Odbora,

K. Smiljanić, s. r.

Sekretar,

Dr. Ivan Gmajner, s. r.

Članovi:

Jov. Banjanin, s. r.

Petar Teslić, s. r.

Antun Vidaković, s. r.

Dr. Vladimir Andrić, s. r.

Potpredsjednik Dr. **Fran Novak**: Prelazimo na pretres izveštaja u načelu. Ima reč g. Ministar fizičkog vaspitanja naroda.

Ministar fizičkog vaspitanja naroda dr. Dragan Kraljević: Gospodo senatori, namera koja je rukovodila Kraljevsku vladu, odnosno ovo Ministarstvo za donošenje ovoga Zakona bila je ta, da se olakša zidanje domova sokolskih, vatrogaskih i drugih sličnih ustanova. Kako danas vlada teška privredna kriza, to je nas rukovodila misao da za postignuće toga cilja damo ono što mi imamo. Mi možemo, za ostvarenje toga cilja dati sredstva u obliku gradnje, a ne u parama, sa kojima ne stojimo dobro. Drugo, nas je vodila i ta ideja da te domove ne zidamo na prečac, sa malim svotama, — i da se te ustanove, zbog toga, zadužuju toliko da posle to ne mogu da otplate. Danas mi imamo sokolskih domova koji su dužni do 25 miliona dinara. I zbog toga pojedine ustanove, u mesto

da se bave radom na ostvarenju ciljeva, radi kojih su i osnovane, one čine sve moguće samo da nađu sredstva da plate kamate na pozajmljene kapitale, a o glavnici ne treba ni govoriti.

Radi toga stavljena je ta klauzula, da se ne može bez odobrenja Ministarstva taj dom zidati. Treći je razlog socijalni, socijalna strana ovoga Zakona, da se upotrebi ona grada, koje je danas prepuno na skladištima, pa da ta grada ne trune tamo badava, već da bude upotrebljena za podizanje domova sokolskih, vatrogasnih ili inih, a ne da i dalje leži na skladištima neupotrebljena i da nikome ne koristi.

Treći razlog koji nas je vodio je taj, što bi onim momentom kad bi bilo otpočeto zidanje tih domova, i radnici, koji su danas bez posla, našli rada i zarade. Pojedina društva su me izvestila i pismeno i usmeno da ima dosta tih radnika, i oni bi inače opet pali na teret Ministarstva socijalne politike, kad im se bi dalo posla. Ti bi radnici, u nedostatku posla, morali biti izdržavani na drugi način, a sa svoje strane ne bi ništa korisno doprinisili.

Ima još jedan prigovor, a to je: da je ovaj Zakon kratak. Ja držim, gospodo senatori, da to nije važno, jer je pitanje šta se s tim Zakonom hoće, iako je to rečeno ma i u samo jednoj reči, ja držim da je to puno važnije, nego da se pišu cele knjige. Namera koja se htela ovim Zakonom postići uneta je u Zakon i tačno stilizovana; a baš njegova kratkoća učiniće da i svaki pojedini građanin, a ne samo onaj koji je pravnik, može odmah videti šta se tim Zakonom hoće i želi postići. Čast mi je upozoriti gospodu senatore, da ima još jedan kraći Zakon na svetu, a to je Zakon o šumama u Švedskoj i Norveškoj, koji ima svega dva paragrafa. Prvi paragraf glasi: da drveće stoji pod zaštitom države, a drugi paragraf glasi: da niko ne sme nijedno drvo da poseče, dok nije dokazao da je zasadio druga tri. To je puno kraći zakon od ovoga, i ja držim da se njime mnogo više učinilo, nego celom jednom pisanom knjigom.

Gospodo senatori, da vas ne bih duže zamarao, ja molim Senat da ovaj predlog Zakona izvoli primiti ovako kako je podnet. (Odobranje)

Potpredsjednik dr. **Fran Novak**: Prijavio se za reč, kao govornik „za“, g. senator Pavle Vujić. Ima reč g. Vujić.

Pavle Vujić: I ja ću biti relativno kratak; ali ću morati, ovom prilikom, pre nego što kažem ono što hoću, odmah u početku zahvaliti G. Ministru što je ovaj projekat podneo, iako je ovako kratak, od svega nekoliko paragrafa, jer je on u istini neobično potreban. On je potreban zbog toga, što se ovim Zakonom učinilo to, da će se sprečiti mnoge nezgode koje postoje u svima društvima, kako sokolskim, tako skautskim i t. d., baš zbog toga, što je želja za podizanje domova tako velika, da se često ne vodi računa o tome da li jedno društvo taj dom može napraviti. Ja moram ovom prilikom, da bih potkrepio svoje mišljenje, da iznesem jedan slučaj iz mog Užica. I ja sam bio tamo dugo godina starešina, i znam, kad sam prestao to biti, da sam ostavio u t. zv. neprikosnovenom fondu za sokolanu 150.000 din. Oni koji su posle mene došli, hoteći da se ili reklamiraju ili popularišu, otpočeli su zidanje sokolskog doma. Kad su počeli da zidaju dom, imali su u kasi oko 260.000 din., a predra-

čun za zidanje doma iznosio je 2,100.000 din. Sada su potrošili sve pare koje su imali, nema građanina u varoši koji nije dao bar po 10 din., neki su davali i po 100, 200, pa i 1.000 din., — ali dom ipak nije došao ni do krova. Sve što su imali uložili su u te zidine, pokrili ih daskama, i ko zna kad će dovršiti taj dom. Druge primere ne treba da navodim. G. Ministar je rekao: da takvih slučajeva ima više, i da takva društva duguju preko 20,000.000 din.

Kad će se taj dom kod nas u Užicu dovršiti, ni ja neznam. Počeo je da se zida kad je bila najveća kriza prošle godine. Da je ovaj zakon bio kojom srećom donet pre godinu dana, ne bi to moglo biti; taj dom ne bi se mogao ni započeti, nego, ili bi se napravio plan za manji dom, jer je to sve jedno da li je dom veliki ili manji za samu ideju, ili bi se ostavilo do boljih prilika i novac se kapitalisao i zidalo bi se kad bi to bilo moguće. Zato s ovih razloga pozdravljam ovaj zakon kao vrlo potreban.

Samo još nekoliko reči. Vi znate i sami da je novo Ministarstvo za fizičko vaspitanje malo iznenađilo mnoge političare, a to zato, jer se nije ranije pripremalo na to da bi se ta ideja shvatila. Ja moram da vam kažem, da su se u narodu mnogi pitali: zašta će to Ministarstvo, kakve koristi državi od njega; i mnogi su govorili da je ono nepotrebno, da su rashodi oko njega izlišni, i otuda su padale mnoge kritike koje sam čuo od kako je osnovano to Ministarstvo.

Ja hoću ovom prilikom da branim tu ideju i da iznesem nekoliko argumenata koji pravdaju postojanje toga Ministarstva. Da bi ste me razumeli rećiu ovo: iako mi živimo u dobu kada ceo svet govori o miru, u dobu kad se drže konferencije u Ženevi i kad je stvoreno društvo naroda, ali svako instiktivno oseća da sve to nije ništa i da može nastupiti jedan momenat onako isto opasan, kao što je bio pre ili za vreme svetskog rata; drugim rečima svako od nas oseća, da bi smo mogli mi raditi za mir, mi moramo da budemo spremni u svakom pogledu ne samo naoružani svim vrstama oružja, već i duhovno spremni da branimo svoju otadžbinu, ako to kada ustreba. Ja znam da i vi svi mislite; daleko je rat od nas, ne dao Bog da mi doživimo ponovo ma kakav rat; ali gospodo, ko od vas ne bi otišao i dao svoj život za otadžbinu ako bi nas ko napao i ako bi lteo da povredi našu teritoriju. Da bi smo mogli da radimo za mir, mi moramo da budemo uvek spremni da se branimo ako nas ko napadne. I od tih ideja koja pomaže baš ovome, jest ovo naše Ministarstvo za fizičko vaspitanje. Vojska mirnodopska, to je škola u kojoj se narod za vreme mira uči kako će u ratu da brani svoju otadžbinu; ali ta škola samo vrši svoju dužnost u izvesno doba i u izvesno vreme. Ova naša patriotska društva, ova društva za fizičko vaspitanje kao što su: sokoli, skauti i td. moraju da počnu mnogo ranije nego vojska; oni moraju spremati iz malena duhove i razvijati ljubav prema otadžbini, stvarati nove vojnike da brane zemlju. I zato da bi to vaspitanje bilo tako treba, da bi bilo u izvesnoj saglasnosti sa opštim državnim idejama, potrebno je ovo Ministarstvo za fizičko vaspitanje, da ono pre svega reguliše sve te poslove oko vaspitanja mladeži, a s druge strane da održi taj kontakt između države i svih društava koja rade na fizičkom vaspitanju i na stvaranju budućih branioca otadžbine.

S obzirom na to smatram, da je naše Ministarstvo za fizičko vaspitanje neobično potrebno i ono mora

da ostane, samo mu treba dati još veći delokrug rada nego što ga sada ima. Ovaj zakon pokazuje da je ovo naše Ministarstvo, zajedno sa našim Gospodinom Kraljevićem, potrebno. Zato na završetku ponovo pozdravljam Gospodina Ministra što je podneo ovaj zakonski predlog. (Odobranje).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Gospodo senatori, završen je pretres u načelu. Prelazimo na poimenično glasanje o ovom zakonskom predlogu u načelu. Molim gospodina sekretara da izvrši prozivku gospode senatora, radi glasanja.

Sekretar dr. **Vaso Glušac** proziva gospodu senatore da glasaju; i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim odsutan; Alkalaj dr. Isak odsutan; Altiparmaković Jovan odsutan; Andrić dr. Vladimir za; Arnautović Šerif odsutan; Banjanin Jovo za; Blagojević Vasa odsutan; Vidaković Antun odsutan; Vilović Osman odsutan; Vujić Pavle za; Vukčević dr. Stanojlo odsutan; Gavrića dr. Emilo odsutan; Gavrilović dr. Bogdan za; Gaj Ljudevit odsutan; Glušac dr. Vaso za; Gmajner dr. Ivan odsutan; Grasl dr. Georg odsutan; Desnica dr. Uroš odsutan; Dobričić Petar za; Dragović Milutin za; Đirlić Petar odsutan; Ivković dr. Momčilo za; Ilidžanović Dimitrije za; Jalžabetić Tomo za; Janković Stjepan odsutan; Jovanović Ž. Miloje za; Karamelmedović dr. Hamdija za; Kovačević Tomo odsutan; Kostić Petar za; Kostrenčić dr. Marko odsutan; Kukuljević-Sakcinski Fran za; Ljubibratić dr. Sava za; Mažuranić dr. Želimir odsutan; Majstrovic dr. Ivo odsutan; Marjanović Milan za; Mahmudbegović Seffedin za; Mitrović Vlada odsutan; Mičić dr. Mićo za; Mihaldžić Stevan za; Muftić Salem odsutan; Obradović Paja odsutan; Pavelić dr. Ante za; Petrović Milutin za; Ploj dr. Miroslav za; Popović Daka za; Popović Matija za; Popović Milan za; Ravnihar dr. Vladimir za; Radovanović Krsta za; Radulović Marko odsutan; Rajar dr. Janko odsutan; Rožić dr. Valentin odsutan; Samurović Janko za; Simonović Milan odsutan; Smiljanić Krsta za; Stanišić dr. Aleksa za; Stanković Jovan za; Sulejmanović dr. Džafer odsutan; Teslić Petar za; Timotijević Kosta za; Tomašić dr. Ljubomir za; Tomić Svetozar za; Trinajstić dr. Dinko za; Ubavić dr. Pavle za; Frangeš dr. Oton za; Hadži Bošković Trajko za; Hadži Ristić Spira za; Hribar Ivan za; Cerović Gavrićo za; Sverljuga dr. Stanko odsutan; Silović dr. Josip odsutan; Šola Atanasije za; Šuperina dr. Benjamin odsutan.

Posle glasanja.

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 43 senatora, i svi su glasali „za“. Prema tome, objavljujem da je u načelu primljen ovaj zakonski predlog.

Sada prelazimo na pretres ovoga zakonskog predloga u pojedinostima. Molim g. izvestioca, da čita pojedine paragrafe ovog zakonskog predloga.

Izvestilac dr. **Vaso Glušac**, čita naslov zakonskog predloga i paragraf 1 (Vidi sast. XXIII).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Gospodo, kod ovog zakonskog predloga ima samo jedna glava i 5 paragrafa. Pošto se niko nije javio za reč, pristupamo glasanju. Ona gospoda koja su za to da se paragraf 1 primi onako kako ga je pročitao g. izve-

stilac, neka izvole sedeti, a ona gospoda koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Pošto niko nije protiv, proglašujem da je paragraf 1 primljen po predlogu Odbora.

Izvolite čuti paragraf 2.

Izvestilac dr. **Vaso Glušac** čita paragraf 2. (Vidi sast. XXIII).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Pristupamo, gospodo, glasanju. Ona gospoda koja su za to da se paragraf 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Proglašujem da je paragraf 2 primljen.

Molim g. izvestioca da pročita paragraf 3.

Izvestilac dr. **Vaso Glušac** čita paragraf 3. (Vidi sast. XXIII).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Gospoda senatori koji su za ovaj paragraf, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Objavljujem da je paragraf 3 primljen.

Izvolite čitati dalje.

Izvestilac dr. **Vaso Glušac** čita paragraf 4. (Vidi sast. XXIII).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Gospoda senatori koji su za ovaj paragraf, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Objavljujem da je paragraf 4 primljen.

Izvolite čitati dalje.

Izvestilac dr. **Vaso Glušac** čita paragraf 5 (Vidi sast. XXIII).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Gospoda senatori koji su za ovaj paragraf, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede.) Objavljujem da je paragraf 5 primljen. Time je ovaj zakonski predlog primljen i u pojedinostima. Sada prelazimo na konačno glasanje o zakonskom predlogu u celini. Molim g. sekretara da izvrši prozivku gospode senatora. Glasace se sa „za“ i „protiv“.

Sekretar dr. **Vaso Glušac** proziva senatore da glasaju i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim odsutan; Alkalaj dr. Isak odsutan; Alibarmaković Jovan odsutan; Andrić dr. Vladimir za; Arnautović Šerif odsutan; Banjanin Jovo za; Bogoević Vasa odsutan; Vidaković Antun odsutan; Vilović Osman odsutan; Vulić Pavle za; Vukčević dr. Stanojlo odsutan; Gavrića dr. Emilo odsutan; Gavrić dr. Bogdan za; Gaj Ljudevit odsutan; Glušac dr. Vaso za; Gmajner dr. Ivan odsutan; Grasl dr. Georg odsutan; Desnica dr. Uroš odsutan; Dobrinčić Petar za; Dragović Milutin za; Đirlić Petar odsutan; Ivković dr. Momčilo za; Ilić dr. Dimitrije za; Jalžabetić Tomo za; Janković Stjepan odsutan; Jovanović Ž. Miloje za; Karamehmedović dr. Hamdija za; Kovačević Tomo odsutan; Kostić Petar za; Kostrenčić dr. Marko odsutan; Kukuljević-Sakcinski Fran za; Ljubibratić dr. Sava za; Mažuranić dr. Želimir odsutan; Majstrovčić dr. Ivo odsutan; Marjanović Milan za; Mahmudbegović Sefedin za; Mitrović Vlada odsutan; Mičić dr. Mićo za; Mihaldžić Stevan za; Muftić Salem odsutan; Obradović Paja odsutan; Pavelić dr. Ante za; Petrović Milutin za; Ploj dr. Miroslav za; Popović Daka za; Popović Matija za; Popović Milan za; Ravnihar dr. Vladimir za; Radovanović Krsta za; Radulo-

vić Marko odsutan; Rajar dr. Janko odsutan; Rožić dr. Valentin odsutan; Samurović Janko za; Simonović Milan odsutan; Smiljanić Krsta za; Stanišić dr. Aleksa za; Stanković Jovan za; Sulejmanović dr. Džafer odsutan; Teslić Petar odsutan; Timotijević Kosta za; Tomasić dr. Ljubomir za; Tomić Svetozar za; Trinajstić dr. Dinko za; Ubavić dr. Pavle za; Frangeš dr. Oton za; Hadži Bošković Trajko za; Hadži Ristić Spira za; Hribar Ivan za; Cerović Gavrić za; Šverljuga dr. Stanko odsutan; Šilović dr. Josip odsutan; Šola Atanasije za; Šuperina dr. Benjamin odsutan.

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Molim da čujete rezultat glasanja. Glasalo je ukupno 42 senatora, i svi su glasali „za“. Prema tome, proglašujem da je zakonski predlog o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova, koje spadaju u nadležnost Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda konačno primljen u celini.

Sada prelazimo na drugu tačku dnevnoga reda: pretres izveštaja odbora o predlogu Zakona o ovlašćenju za neodložnu primenu međunarodnih ugovora i sporazuma. Ima reč izvestilac g. Jovo Banjanin.

Izvestilac **Jovo Banjanin**: Gospodo senatori, zakonski predlog koji pred vama leži osnovan je na članu 65 tački 3 Ustava, koje glasi:

„Narodno Predstavništvo može, kad to iziskuje državna potreba, odlukom unapred ovlastiti Ministarski savet, da izda mere za neodložnu primenu predloženog ugovora.“

U odboru, što ga je Senat izabrao za ispitivanje ovog zakonskog predloga g. Ministar poljoprivrede kao zastupnik g. Ministra trgovine i industrije i u ime Kraljevske Vlade dao je odboru sva potrebna obaveštenja, iz kojih se doista vidi da se ovde radi o neodložnoj državnoj potrebi.

Ali, gospodo, osim ova dva razloga, što je ovo osnovano na jednoj ustavnoj odredbi i što je to jedna državna potreba, odbor smatra da je potrebno da Senat ovim glasanjem i ovlašćenjem dokaže da se ovde ne radi samo o jednom formalnom glasanju, nego bi želeo da se iz toga glasanja vidi da čitav Senat i čitavo Narodno predstavništvo ima puno poverenje u vođenje naše spoljašnje politike, i nacionalne i privredne i trgovinske (Pljeskanje).

Gospodo senatori, mi svi znamo i možemo svakoga dana da se uverimo da je naša spoljašnja politika vođena potpuno u skladu sa svima velikim težnjama i velikim idealima našega naroda. Mi smo, gospodo, i ovih dana mogli sa punim zadovoljstvom da budemo svedoci da je g. Ministar inostranih poslova i Predsednik Kraljevske Vlade G. dr. Vojislav Marinković na konferenciji za razoružanje zauzeo stav koji je potpuno u saglasnosti sa svima pogledima i težnjama cele jugoslovenske nacije (Pljeskanje), stav, gospodo, koji je ponovno zaslugom Ministra inostranih poslova podigao ugled našoj Otadžbini u međunarodnom diplomatskom i političkom svetu, stav koji dokazuje na jedan apsolutni način da Otadžbina naša najlojalnije i najvernije služi svima težnjama oko konsolidacije Evrope, oko solidarnosti među narodima i oko osiguranja mira (Pljeskanje).

Gospodo, to su dovoljni razlozi da mi i ovaj zakon o ovlašćenju Kraljevskoj Vladi primimo jednodušno, jer imamo punu sigurnost da će i Ministar inostranih poslova i Ministar trgovine i industrije, kome želimo

da se što pre vrati zdrav u našu sredinu, i Ministar poljoprivrede kao zastupnik g. Ministra trgovine i industrije učiniti sve što budu mogli da interesi naše Otadžbine i interesi naše privrede budu zaštićeni i osigurani u ugovorima koje će oni sklopiti.

A, gospodo, prilike i perturbacije u međunarodnim odnosima tako su teške, da one traže od nas, da Kraljevskoj vladi damo svu mogućnost, da ona nesmetano može da pristupi donošenju svijui onih odredaba, koje su u interesu našeg privrednoga života i naše međunarodne trgovine. Zato želim i u ime odbora mogu zaželeći, da ovo naše glasanje bude jednodušna izraz nepodeljenoga poverenja u našu spoljašnu politiku i nacionalnu i privrednu. S time bi bio slobodan, da vani pročitam izveštaj odbora o ovom zakonskom predlogu. Taj izveštaj glasi (Čita). — Vidi prilog...)

Uz ovaj izveštaj čast mi je izvestiti gospodu senatoru, da je g. Pretsednik Narodne skupštine pismom na Gospodina Pretsednika Senata upozorio na neke nehotične pogreške u tekstu zakonskog predloga, kako je taj saopšten Senatu, pogreške, koje ništa ne menjaju sadržaj i smisao samoga zakonskog predloga, nego se odnose samo na formalnosti, koje je potrebno dovesti u sklad sa tekstem zakona, kako je primljen u Narodnoj skupštini i tekstem Ustava. U naslovu zakona je rečeno: „Zakon o ovlašćenju za neodloživu primenu...“, a treba da stoji „neodložnu“, a u tekstu paragrafa 1 „Ministra inostranih poslova, Ministra trgovine i industrije,“ izostavljeno je „i Ministra trgovine i industrije“.

Osim toga je G. Pretsednik Narodne skupštine izveštio da je omaškom navedeno, da je taj zakonski predlog pretresan u Narodnoj skupštini po redovnom postupku, a trebalo je da stoji, da je taj zakonski predlog pretresan kao hitan. Ovo nije bilo potrebno za Senat, jer je Senat kao i odbor Senata i bez toga postupao sa ovim zakonskim predlogom kao hitnim. Ja vas još jedanput molim, gospodo senatori, da jednodušno glasamo za ovaj predlog. (Aplauz).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Za reč se prijavio g. Ministar poljoprivrede, kao zastupnik g. Ministra trgovine i industrije.

Zastupnik Ministra trgovine i industrije, Ministar poljoprivrede Juraj Demetrović: Gospodo senatori, zahvaljujem na lepim rečima g. izvestioca, a zahvaljujem isto tako svima Vama koji ste tu njegovu reč propratili Vašim odobravanjima.

Ova reč i ovo odobravanje znače da Senat sa punim poverenjem gleda na ovaj rad koji je Kraljevska vlada preduzela na polju naše spoljne politike uopšte, a takođe i na polju naše trgovinske politike. Ovim svojim odobravanjem, Senat daje jednu podršku i novu snagu Kraljevskoj vladi da u tome smeru nastavi i dalje, znajući da njen dosadašnji rad u tom smeru, kao i onaj koji će voditi u buduće, nailazi na puno razumevanje ovog doma, a ja mislim i čitavog našeg javnog mnjenja.

Posle ovih obaveštenja, koje je tako lepo dao g. izvestilac, zapravo ne bi trebalo da dajem novih objašnjenja za prihvatanje ovog zakonskog predloga, ali ipak smatram, da je potrebno da i sa svoje strane kažem nekoliko reči.

Ranije su se sklapali trgovinski ugovori na duge rokove, ali to je bilo u vremena normalna i sredena.

Danas se ne sklapaju više trgovinski ugovori na duže rokove, nego na vrlo kratke, a većinom se danas sklapaju sa protokolima, dodatcima protokola, sa sporazumima, dodatcima sporazuma itd. itd.

Današnje vreme diktuje jedan specijalan način rada, diktuje da se rešavaju hitno pitanja, koja se stavljaju na dnevni red. Često puta u tim protokolima predviđa se stavljanje ugovornih odredaba na snagu, i pre ratifikacije ugovora. Zakonodavni rad po svojoj prirodi je lagan, i treba da bude takav, te je zbog toga sasvim razumljivo da treba potražiti puta i načina kako bi se ovi hitni poslovi mogli svršavati na vreme i bez zastoja.

Naš zemaljski Ustav srećom i to predviđa, i kako je to g. izvestilac dobro razložio, on je nama dao mogućnosti da ovakva ovlašćenja zatražimo, a i Vama da ta ovlašćenja date Kraljevskoj vladi.

Ali, gospodo, dopustite mi da nadovežem na to, da smatram da u istini danas u mnogim zemljama ide se mnogo dalje od toga. Mnoge zemlje donose i izuzetne odredbe i izuzetna ovlašćenja koje današnje prilike diktuju.

Kraljevska vlada nije takva izuzetna ovlašćenja tražila — a ja držim da ni one zemlje koje su takva izuzetna ovlašćenja tražile nisu pogrešile i ne greše — i dopustite mi da navedem samo jedan primer iz Klasične zemlje parlamentarizma, primer iz Engleske.

Vi znate da je Engleska napustila sistem slobodne trgovine i prišla je sistemu protekcionizma. Ona je ranije imala samo finansijske carine na neke produkte, na neku robu, a sada je zavela carine, koje su protekcioničke naravi. Ali, Engleska se nije zadržala na tome, nego je išla još i dalje. Tamo je obrazovana jedna komisija trojice, i toj komisiji data su ovlašćenja koja se u svetskoj štampi smatraju kao izuzetna, i po kojim je ovlašćenjima ova komisija trojice zapravo jedna diktatorska komisija. Ta komisija trojice ima prava da svojom odlukom podiže carine a da nije određeno do koje visine. Na svaku robu, na koju je zavedena carina od 10% od vrednosti, komisija može podići carinu. I kod toga ima da se rukovodi samo interesima spoljne trgovine Engleske i interesima zaštite dotične grane domaće industrije. Vidite, gospodo, ja to navodim ne zbog toga što bi neki prigovori bili podignuti u Senatu ili Skupštini protiv ovog zakonskog predloga, nego zbog toga da naša javnost vidi kako se takva pitanja tretiraju drugde u svetu. Sigurno bi se u našoj zemlji našlo ljudi, kad bi Vlada došla sa zahtevom o nekim izuzetnim merama, koji bi povikali: „E, pa to je reakcija, vi zavodite vanredne mere, to je želja za diktaturom i td.“ Medutim, gospodo, klasična zemlja parlamentarizma, vidite, šta je smatrala za potrebno da učini, — i, razume se, ona je to učinila bez protesta naroda i javnosti.

Gospodo senatori, ja ne bih želeo da duljim i dalje razlažem, ali hoću samo da kažem to, da je u fazi u kojoj se mi danas nalazimo, potrebno da se omogući što pre da se hitno primene sporazumi i ugovori koji su već sklopljeni, ili će se sklopiti između naše države i drugih država. Mi imamo izvesne pregovore u toku; izvesni poslovi su završeni, a drugi se opet privode kraju. Radom koji se sprovodi na području spoljne trgovine ide se za tim da se omogući bolji plasman, i pod boljim uslovima, naših poljoprivrednih proizvoda. Uz more koje preduzimaju pojedine

države, nastaju sve veće teškoće oko plasmana naše robe, — i mi znamo da najveće teškoće dolaze upravo zbog tendence agrarnog protekcijonizma u onim državama koje su ranije bile naši najbolji kupci. U takvim prilikama mi nastojimo svim silama ne samo da osiguramo strana tržišta za našu robu, već i da omogućimo da se naša roba pod što boljim uslovima plasira u svet. — Imajući to u vidu, Kraljevska vlada želi samo to, da onda kad se takvi sporazumi, povoljni po nas, sklope, da se mogu odmah neodložno primeniti, te da bismo mogli odmah iskoristiti odredbe koje će u tim sporazumima biti sadržane. Iz tih razloga, gospodo, ja Vas, molim da ovaj zakonski predlog izvolite primiti. (Aplauz).

Potpredsednik dr. **Fran Novak**: Ima reč g. senator Spira Hadži-Ristić.

Spira Hadži-Ristić: Gospodo senatori, u ovoj ekonomskoj borbi, u kojoj se nalazi cela Evropa, i gde su potrebne gotovo svakoj vladi hitne mere, odnosno gde se moraju ti pregovori ad hok na vreme da preduzimaju i zaključuju, ovakvo jedno ovlašćenje potrebno je našoj Kraljevskoj Vladi. Ali, gospodo, ja držim da ipak u tim i takvim pregovorima, odnosno u tim zaključenim ugovorima, pre njihovog donošenja pred Narodno Predstavništvo, mogu da budu i izvesne greške. I zato ću ja izneti — neću da kažem jedan predlog, jer takav pismeni predlog nisam podneo, — ali ću izneti jednu sugestiju: da bi dobro bilo da se pri Kraljevskoj vladi obrazuje jedan odbor od poslanika i senatora, kao što takvih odbora ima i u drugim državama.

Ja ću vam navesti, gospodo, tri primera, odnosno tri međunarodna ugovora, koji su specijalno Južnu Srbiju doveli u jedan težak ekonomski položaj.

Prvi ugovor, to je opijumska Ženevska konvencija, koju smo potpisali 19 februara 1925 god., a koju smo ratifikovali 4 septembra 1929 god. Mogu da vam naglasim ovo, gospodo, da je ta konvencija potpisana 1925 god. mimo naših želja, i to opravdanih želja, a tako isto, ona je ratifikovana 4 septembra 1929 god. mimo naših želja, i mimo našeg nastojanja da se ova konvencija ne ratifikuje. Jer, gospodo, onog dana kad je ta konvencija ratifikovana, prestalo je sa kulturom opijuma u Južnoj Srbiji. Evropske fabrike, koje su uvezile naš opijum, namah su se kartelisale, jer su znale da smo mi ratifikacijom te konvencije kanalisali izvoz opijuma u jednom pravcu. To znači da su evropske fabrike znale, da mi s tim opijumom nemamo kud, nego moramo pošto poto da ga njima prodamo. I, razume se, kad se zna da je svrha jednog kartela da sirovine kupi što jeftinije, a da preradevine proda što skuplje, onda su, gospodo, oni stali na to gledište, i berbe iz 1930 i 1931 god. mi do danas nismo realizovali. Kartel fabrika nudi nam tako niske cene, da te cene ne mogu da pokriju ni proizvodne troškove. Prema tome, ovako potpisana ova konvencija uništila je dole, kod nas, jednu kulturu, koja je davala levoj obali Vardara, gde ima oko 13 srezova, stotine i stotine miliona dinara.

To je, što se tiče ove opijumske konvencije.

1928 godine mi smo zaključili trgovinski ugovor sa Grčkom. U tom trgovinskom ugovoru postoji, gospodo, jedna klauzula, po kojoj smo mi pristali, da Grci uvedu hemisku analizu pšenice. Ja razumem, gospodo, hemisku analizu brašna, ja razumem hemisku

analizu vina, ja razumem hemisku analizu masla, ali u trgovini izvoditi hemisku analizu grožđa, ili hemisku analizu pšenice, to, gospodo, u nijednom međunarodnom ugovoru ne postoji. To postoji jedino u ovom ugovoru.

Svima je poznato, i svakom je laiku poznato, da se pšenica prodaje po specifičnoj težini i po urodici. To je jedan uzus, koji se na svima berzama upotrebljava, jer u koliko je pšenica teža, i u koliko ima manje urodice ona je skuplja, a u koliko je težina manja, i ima više urodice, ona je i jeftinija.

Mi smo, gospodo, sa Grcima u tom trgovinskom ugovoru pristali na ovakvu jednu klauzulu. I šta je, gospodo, nastupilo? Mi smo do 1928 godine izvezili — to vam ponavljam — sa Kosova, sa Kumanova i sa Ovčeg Polja, kad je rodna godina, po deset i dvadeset hiljada vagona samo pšenice. Od potpisa ovog ugovora mi apsolutno u Grčku ne možemo da izvezemo ni jedno zрно.

Kao što vidite: još jedan ugovor pored ove opijumske konvencije, koji je teško pogodio naše ekonomske prilike dole na jugu, jer mi sa pšenicom, kad je rodna godina nemamo kud da je izvozimo. Države Centralne Evrope su suviše daleko. Mi smo odvajkada imali kao tržište Grčku. Ona je od vajkad bila naš potrošač. Razume se, pristajući na ovakvu jednu klauzulu i pošto naša pšenica nema onu težinu i ono što se traži po hemijskoj analizi, — mi smo to tržište za našu pšenicu potpuno izgubili. Grci se snabdevaju iz Amerike.

Dalje mi smo sa Grcima zaključili direktnu tarifu, ali kad vidite, kako je ta tarifa zaključena i na kakve smo mi uslove pristali, onda od direktne tarife imate samo jedan tovarni list. Međutim tarifa je i dalje lomljena odnosno do Đevdelije važi naša, a od Đevdelije do Soluna važi Grčka tarifa. I Grci na tih 80 kilometara takvu strahovito veliku tarifu primenjuju da od Đevdelije do Soluna iznosi duplo i triplo od naše tarife; Nama sa tom direktnom tarifom nije ništa pomoženo; i mi sa pojedinim artiklima bilo sa kukuruzom, bilo sa ječmom, apsolutno zbog te takve jedne tarife ne možemo da izađemo na Solunsko tržište.

A i inače je princip direktnih tarifa taj da se tarife saobrazne jedne drugima, u našem slučaju da su se ili naše saobrazile grčkima ili grčke našim tarifama. Ja vam navodim ova tri primera zato da bi ste videli, kako se mogu desiti greške. Ja ću glasati za ovaj predlog, zakona jer to zahtevaju sadanje prilike; ali moram da kažem da treba nastojati da se ovakve greške, ne dešavaju a takve se greške mogu desiti. Mi smo se ujedinili tek pre 13 godina i ekonomske prilike naše su različite. Ekonomske prilike u Slovenačkoj i u Južnoj Srbiji diametralno se razlikuju. Kod nas je tropska klima i mi mahom gajimo tropske biljke. Ja sam imao prilike da istaknem na konferencijama da su mnogima nepoznate naše prilike dole. I verujte da apsolutno ne bi došlo do ovakve opijumske konvencije, da je tu bio neko iz Južne Srbije ili kao delegat ili u odboru. Mi smo da navedem jedan primer, 1928 igodine, kad smo saznali da se sprema delegacija za Atinu, iz Komore tražili da u toj delegaciji bude jedan član Komore; ne da prima diurne nego da taj naš delegat bude stalno u kontaktu sa Komorom i da nas redovno obaveštava, kako bi mogao od nas dobiti potrebna uputstva. O tom našem predlogu nije se vodilo računa, i zato smo došli do takvog jednog ugo-

vora gde je predviđena takva jedna klauzula, koja uopšte u svetu ne postoji. Oni naši delegati nisu znali, to vam moram reći, kako se trguje sa pšenicom, i zato njima nije trebalo da bude mesta onde. U Grčkoj delegaciji vodio je prvu reč neki Gregorijades, jedan iskusni starac, i to iz trgovačkih redova. I, kako su mi mnogi pričali, taj je čovek specijalista, koji dobro poznaje prilike u Grčkoj, on se uvek nalazi u svim delegacijama kad se tiče zaključivanje trgovinskih ugovora. Zato ja ističem ovde kao jednu sugestiju i kažem da bi dobro bilo, da se više ne bi dešavale ovakve greške koje nam nanose tolike strahovite štete, da se ili pri Vladi ili specijalno kod Ministarstva spoljnih poslova stvori jedan odbor od senatora ili poslanika, i kad bude naša Vlada u toku takvih pregovora, da se oni zajednički vode sa tim odborom. Čini mi se da i u francuskoj postoji jedan takav odbor, i mi bismo na taj način brzo došli do tih ugovora, ali bi oni bili istovremeno i potpuniji i tačniji. Toliko sam imao da kažem po toj stvari. (Odobravanje).

Potpredsednik dr. Fran Novak: Time je svršen pretres u načelu ovog zakonskog predloga, i sada prelazimo poimeničnom glasanju o ovom zakonskom predlogu u načelu. Molim g. sekretara da izvoli čitati imena gospode senatora. Ona gospoda senatori, koji će glasati za ovaj zakonski predlog u načelu, glasaće sa „za“, a gospoda koja su protiv njega, glasaće sa „protiv“.

Sekretar dr. Vaso Glušac proziva gospodu senatore da glasaju, i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim odsutan; Alkalaj dr. Isak odsutan; Altiparmaković Jovan odsutan; Andrić dr. Vladimir za; Arnautović Šerif odsutan; Banjanin Jovo za; Bogojević Vasa odsutan; Vidaković Antun odsutan; Vilović Osman odsutan; Vujić Pavle za; Vukčević dr. Stanojlo odsutan; Gavrila dr. Emilo odsutan; Gavrilović dr. Bogdan za; Gaj Ljudevit odsutan; Glušac dr. Vaso za; Gmajner dr. Ivan odsutan; Grasl dr. Georg odsutan; Desnica dr. Uroš odsutan; Dobrinić Petar za; Dragović Milutin za; Đirlić Petar odsutan; Ivković dr. Momčilo za; Ilidžanović Dimitrije za; Jalžabetić Tomo za; Janković Stjepan odsutan; Jovanović Ž. Miloje za; Karamehmedović dr. Hamdija za; Kovačević Tomo odsutan; Kostić Petar za; Kostrenčić dr. Marko odsutan; Kukuljević-Sakcinski Fran za; Ljubibratić dr. Sava za; Mažuranić dr. Želimir odsutan; Majstorić dr. Ivo odsutan; Marjanović Milan za; Mahmudbegović Sefedin za; Mitrović Vlada odsutan; Mičić dr. Mićo za; Mihaldžić Stevan za; Muftić Salem odsutan; Obradović Pajo odsutan; Pavelić dr. Ante za; Petrović Milutin za; Ploj dr. Miroslav za; Popović Daka za; Popović Matija za; Popović Milan za; Ravnihar dr. Vladimir za; Radovanović Krsta za; Radulović Marko odsutan; Rajar dr. Janko odsutan; Rožić dr. Valentin odsutan; Samurović Janko za; Simonović Milan odsutan; Smiljanić Krsta za; Stanišić dr. Aleksa za; Stanković Jovan za; Sulejmanović dr. Džafer odsutan; Teslić Petar za; Timotijević Kosta za; Tomašević dr. Ljubomir za; Tomić Svetozar za; Trinajstić dr. Dinko za; Ubavić Pavle za; Frangeš dr. Oton za; Hadži Bošković Trajko za; Hadži Ristić Spira za; Hribar Ivan za; Cerović Gavrilo za; Šverljuga dr. Stanko odsutan; Silović dr. Josip odsutan; Sola Atanasije za; Šuperina dr. Benjamin odsutan.

Posle glasanja.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 43 senatora, i svi su glasali „za“. Prema tome, objavljujem da je ovaj zakonski predlog u načelu primljen.

Sada prelazimo na debatu u pojedinostima. Niko se ne javlja da govori. Molim g. izvestioca da izvoli pročitati naslov u paragrafu 1 zakonskog predloga.

Izvestilac Jovo Banjanin čita: Naslov u paragrafu 1 zakonskog predloga. Vidi sast. XXIV.

Potpredsednik dr. Fran Novak: Pristupamo, gospodo, glasanju. Ona gospoda koja primaju paragraf 1 kako je pročitano, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Pošto svi sede, objavljujem da je paragraf 1 primljen.

Izvolite čuti paragraf 2.

Izvestilac Jovo Banjanin čita paragraf 2. (Vidi sast. XXIV.)

Potpredsednik dr. Fran Novak: Ona gospoda koja su za to da se paragraf 2 primi, neka izvole sedeti, a koja su protiv, neka izvole ustati. (Svi sede). Pošto svi sede, objavljujem da je paragraf 2 primljen.

Ovim je, gospodo, ovaj zakonski predlog primljen i u pojedinostima. Prema tome, prelazimo sada na konačno glasanje o ovom zakonskom predlogu u celini. Gospoda koja ovaj zakonski predlog u celini primaju, izvoleće glasati sa „za“, a koja su protiv toga glasaće sa „protiv“.

Molim g. sekretara da izvrši prozivku gospode senatora.

Sekretar dr. Vaso Glušac proziva gospodu senatore da glasaju, i oni su glasali ovako:

Alibegović Asim odsutan; Alkalaj dr. Isak odsutan; Altiparmaković Jovan odsutan; Andrić dr. Vladimir za; Arnautović Šerif odsutan; Banjanin Jovo za; Bogojević Vaso odsutan; Vidaković Antun odsutan; Vilović Osman odsutan; Vujić Pavle za; Vukčević dr. Stanojlo odsutan; Gavrila dr. Emilo odsutan; Gavrilović dr. Bogdan za; Gaj Ljudevit odsutan; Glušac dr. Vaso za; Gmajner dr. Ivan odsutan; Grasl dr. Georg odsutan; Desnica dr. Uroš odsutan; Dobrinić Petar za; Dragović Milutin za; Đirlić Petar odsutan; Ivković dr. Momčilo za; Ilidžanović Dimitrije za; Jalžabetić Tomo za; Janković Stjepan odsutan; Jovanović Ž. Miloje odsutan; Karamehmedović dr. Hamdija za; Kovačević Tomo odsutan; Kostić Petar za; Kostrenčić dr. Marko odsutan; Kukuljević-Sakcinski Fran za; Ljubibratić dr. Sava za; Mažuranić dr. Želimir odsutan; Majstorić dr. Ivo odsutan; Marjanović Milan za; Mahmudbegović Sefedin odsutan; Mitrović Vlada odsutan; Mičić dr. Mića za; Mihaldžić Stevan za; Muftić Salem odsutan; Obradović Paja odsutan; Pavelić dr. Ante za; Petrović Milutin za; Ploj dr. Miroslav odsutan; Popović Daka za; Popović Matija za; Popović Milan za; Ravnihar dr. Vladimir za; Radovanović Krsta za; Radulović Marko odsutan; Rajar dr. Janko odsutan; Rožić dr. Valentin odsutan; Samurović Janko za; Simonović Milan odsutan; Smiljanić Krsta za; Stanišić dr. Aleksa za; Stanković Jovan za; Sulejmanović dr. Džafer odsutan; Teslić Petar za; Timotijević Kosta odsutan; Tomašić dr. Ljubomir za; Tomić Svetozar za; Trinajstić dr. Dinko za; Ubavić Pavle za; Frangeš dr. Oton za; Hadži Bošković Trajko za; Hadži Ristić Spira za; Hribar Ivan za; Cerović Gavrilo

otsutan; Sverljuga dr. Stanko otsutan; Silović dr. Josip otsutan; Šola Atanasije za; Šuperina dr. Benjamin otsutan.

Posle glasanja

Potprirednik dr. **Fran Novak**: Molim da čujete rezultat glasanja. Glasalo je ukupno 38 senatora, i svi su glasali „za“. Prema tome, proglašujem da je konačno primljen u celini predlog Zakona o ovlašćenju za neodložnu primenu međunarodnih ugovora i sporazuma.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda. Gospodo senatori, pristupa se izboru kandidata za članove Odbora za proučavanje zakonskog predloga senatora g. g. Ivana Hribara i drugova o narodnom priznanju onim časnicima narodne vojske, koji su 1918 godine, pod vodstvom generala Rudolfa Maistra, u oslobodilačkim borbama na teritoriji bivše Štajerske i Koruške imali naročitih zasluga za Jugoslaviju. Podneta je svega jedna kandidatska lista, potpisana od dovoljnog broja senatora, prema kojoj se predlažu za članove pomenutog odbora ova gospoda senatori: Krsta Smiljanić, Svetozar Tomić, dr. Valentin Rožić, dr. Dinko Trinajstić, Krsta Radovanović, Kosta Timotijević, dr. Ivan Gmajner, Ivan Hribar, dr. Ljubomir Tomašić, dr. Vlada Andrić i Milan Simonović. A kao zamenici se predlažu gospoda senatori: Tomo Kovačević, Trajko Hadži-Bošković, dr. Uroš Desnica, Šerif Arnautović, Matija Popović, dr. Emilo Gavrića, dr. Isak Alkalaj, Atanasije Šola, dr. Vaso Glušac, dr. Vlada Mitrović i dr. Georg Grasl.

Prema paragrafu 18 Poslovnika, izbor se u ovom slučaju vrši aklamacijom.

Molim gospodu senatore da se izjasne da li primaju ovu kandidatsku listu. (Složan odziv: Prima se!).

Posto se prima, objavljujem da je ova kandidatska lista jednoglasno primljena i molim izabranu gospodu senatore da se konstituišu i da o svome konstituisanju izveste Priredništvo Senata.

Sada prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda: Izbor članova odbora za proučavanje predloga rezolucije senatora g. g. Ivana Hribara i drugova za odašiljanje na svesokolski slet u Prag izaslanstva Senata od pet članova. Podneta je samo jedna kandidatska lista, potpisana od dovoljnog broja senatora, sa sledećim imenima kandidata za članove pomenutog Odbora: dr. Ljubomir Tomašić, Dimitrije Ilidžanović, Milutin Petrović, Ivan Hribar, dr. Miroslav Ploj, dr. Emilo Gavrića, Miloje Jovanović, Spira Hadži-Ristić, dr. Aleksa Stanišić, dr. Vlada Andrić i dr. Momčilo Ivković. Kao zamenici predlažu se ova gospoda senatori: Jovo Banjanin, Milan Popović, Milutin Dragović, Marko Radulović, Petar Dobričić, Tomo Kovačević, Antun Vidaković, dr. Vaso Glušac, Pavle Ubavić, Salem Muftić i Paja Obradović.

U smislu paragrafa 18 Poslovnika, izbor se vrši aklamacijom.

Primete li, gospodo, ovako predloženu listu (Složan odziv: Prima se!). Pošto se prima, proglašujem da je ova kandidatska lista jednoglasno primljena.

Oba odbora molim da se sastanu posle sednice radi konstituisanja i da izveste Priredništvo Senata o svome konstituisanju.

Gospodo senatori, time bi dnevni red današnje sednice bio isapljen. Narodna sednica sazvaće se pismenim putem, sa dnevnim redom: utvrđivanje dnevnog reda iduće sednice.

Gospodo senatori, pri zaključku ove sednice, želim gospodi senatorima pravoslavne vere, u ime Priredništva Senata srećan i veselo Uskrs. (Pljeskanje).

— Sednica je zaključena u 12.30 časova. —